

تحلیل سیمای انسان کامل از دیدگاه ابن عربی

سیدمحمد اسماعیلی^۱، محمد مهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

^۳ دانشجوی دکترای علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرس و پژوهشگر دانشگاه

چکیده

«انسان کامل» اصطلاحی عرفانی است که اولین بار محی الدین عربی آن را مطرح کرد. «انسان کامل» یعنی کسی که در شریعت و طریقت و حقیقت تمام باشد که بر حسب اقتضانات در زمانهای مختلف دارای مصادیق مختلف و تجلیاتی متنوع است. این مصادیق و تجلیات چیزی جز صورتهای پیامبران و اولیای معصوم نیست. انسان خلیفه خدا در روی زمین و مظهر جمیع اسماء الله است. انسان کامل دارای ولایت است. این ولایت حقیقیه و مبتنی بر حقیقت ملک است و آن مخصوص حق تعالی است و چون خدا متعالی تر از مجانست مخلوقات است، خلفاء و نمایندگانی نصب می کند و آن را ولی عبادش قرار می دهد و اطاعتش را بر عباد لازم می گرداند. انسان کامل خواه ظاهر باشد و خواه غایب، شاهد است؛ شاهد قائمی که هیچ گاه قعود ندارد. فایده وجود انسان کامل، منحصر به حضور او نیست، در حال غیبت نیز افاضه و استفاضه او استمرار دارد، همچون خورشیدی که از پس ابرها، نور، گرما و حرارت خود را به موجودات می رساند.

واژه های کلیدی: انسان کامل، ولایت، حقیقت محمدیه، اعین ثابته